

Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat. „V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal. V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: ‚Zastaň se mne proti mému odpůrci.‘ Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: ‚I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám, dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit, a nakonec mě umoří.‘“ A Pán řekl: „Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce. Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišť'uji vás, že se jich brzo zastane. Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“

Podobenství je jednou z Ježíšových reakcí na otázku farizeů „Kdy přijde Boží království?“ Otázkám farizeů, prvotní církve, ale i mnoha dalších lidí „Proč Ježíš ještě nepřichází? Proč neukončí naše nejruznější bolesti, pronásledování, strádání, bídu, nesvobodu, proč už nepřijde a nenastolí všeobecnou spravedlnost a mír? Kdy už to konečně bude??!“ můžeme rozumět i my dnes. „Proč to tak Bůh nechává?“ patří ke klasickým palčivým povzdechům a často i argumentům proti víře.

Nejprve Ježíš vysvětluje, že království Boží nepřichází tak, aby se dalo vypožorovat, ono je totiž „mezi vámi“, pak předpovídá své utrpení a těžké časy, které učedníkům nastanou a následně vypráví naše podobenství.

V jednom – zřejmě provinčním – městě je tu jednak **soudce**. Boha se nebál a z lidí si nic nedělal. Na první rychlé přečtení je to věta jako z úvodu do pohádky, takové trochu „bylo nebylo“. Ale pokud se nad ní zamyslíme hlouběji, je to charakteristika celkem děsná. Lidé – i jejich mínění – jsou mu lhostejní, vůbec ho nezajímají... a nějaké vyšší principy, nějaká etika, respekt k Božím příkázáním jsou mu lhostejné stejně tak. Neuznává nad sebou nikoho, ani Boha. Naprostá arogance moci, neosobní a svévolná šedá byrokracie, kde se člověk ničeho nedovolá (leđa snad s nějakým tím úplatkem, a to ještě kdoví). Dočetl jsem se, že to tehdy nebylo nic výjimečného – naopak běžný obraz východního soudce (v Rusku se říkalo: „car daleko – Pán Bůh vysoko“...). S podobným typem soudců a soudů máme ovšem bohaté zkušenosti i my tady u nás, každá totalita jich produkuje dostatek. Ne nadarmo je v Olomouci v budově kde probíhaly výslechy, ale i soudy v režii Státní bezpečnosti na pomníčku obětem tehdejších procesů výstižný citát ze Žalmu 56, který jsme četli: Smiluj se nade mnou, Bože, neboť po mně šlape člověk. Arogance moci ovšem bohužel není vyhrazena jen totalitním režimům... Náš soudce – to je jeho jediná polehčující okolnost – ale zřejmě není vyloženě zlý, spíš – kromě lhostejnosti – hlavně líný. Nechová se „aktivně nespravedlně“ – ale nespravedlnosti i tak pomáhá, protože nedělá, co má. Když se mu nechce, tak prostě nekoná... a zdá se, že nikdo nemá páky ho k tomu přinutit.

Pak je tu **vdova**. Bezbranná, bezmocná, opomíjená, osamělá, zjevně nemá ani syna nebo jiného příbuzného, který by se jí zastal, nemá ani na úplatek. V očích starověké společnosti Ježíšovy doby je ničím. Je prototypem toho nejohroženějšího, nejslabšího, nejmenšího ve společnosti. Jediné, co vdova má, je problém s jejím protivníkem. Pravděpodobně majetková křivda?, kdo ví. Vdova je přesvědčena, že je v právu a potřebuje, aby se jí soudce před protivníkem zastal a pomohl jí ke spravedlnosti. Ta vdova totiž potřebuje žít. A v tuto chvíli jí nikdo jiný než soudce nemůže pomoci. Je na něm závislá.

A je tu ovšem **protivník** té vdovy, velmi neurčitý, jen naznačený... kromě majetkové újmy se do něj může vejít cokoli, co vnímáme jako křivdu, bezpráví.

Jedinou zbraní vdovy v tomhle nevyrovnaném boji je její vytrvalost, zarputilost. Nevzdává to, a soudce nepřestává otravovat. A tak jí soudce nakonec přece jen vyhoví – ale ne z nějakého hnutí svědomí, soucitu, lítosti, nebo dejme tomu profesní cti či respektu k Bohu. On se nezměnil – jen chce mít od ní pokoj. Důvod čistě egoistický.

V podobenství se máme najít. Kdo je kdo?

Město, to je tenhle svět. Soudce – to je Bůh. Vdova – to jsme my. Protivník – je protivník.

Ano, Ježíš zase provokuje.

Bůh jako cynický soudce, arogantní, mlčící, nezasahující... Bůh, který nic nemusí, když

nechce. Nedělá zlo, ale ani mu nijak nebrání. Nedělá nic proti lidem, ale ani pro ně... Tomu se snad ani nechce věřit. Takový je opravdu Bůh? Jenže i takhle si někteří lidé Boha představují. Možná i my jsme na základě svých trpkých zkušeností o Bohu takhle uvažovali.

Vdova – to jsme my, Kristovi učedníci. Bezbranní a bezmocní ve spoustě životních situací, navzdory tomu, co si o sobě někdy myslíme. Proč dostávám od života takhle „naloženo“, a jiný ne, Bože, to přece není fér! Jak to, že lež, manipulace a nesnášenlivost zase vítězí?! Proč ne pravda a láska?? (kam se vůbec poděly?). Protivníkem může být jakákoli nouze, do které se dostaneme my nebo druzí. Protivníkem je samozřejmě taky agresor, který se rozhodne vraždit, ničit, zotročovat, rozpoutat válku...

A my stejně jako ta vdova toužíme, aby se nás Bůh zastal, zjednal právo, uzdravil, zbavil bolesti, nastolil mír. Toužíme po tom, abychom mohli žít svobodný život, pravdivý, nespoutaný vinami. A už ta touha je mnoho. Nepřestávejme toužit po dobrém životě a dobrém světě. Prosme, volejme, čekejme, nevzdávejme to, i když nebudeme mít všechno hned, nebo přesně tak, jak jsme si přáli.

Ježíš nás povzbuzuje, abychom vytrvali v modlitbách. Ne proto, abychom jimi Pána Boha umořili. V tom nám podobenství jasně říká, že Boha ke splnění svých přání nemáme jak přinutit – ve vztahu k Bohu nejsem já soudcem, který by měl Bohu předepisovat. Ale tak jako ten nespravedlivý soudce vdově nakonec zjedná spravedlnost, mají i prosby adresované Bohu šanci... dokonce mnohem větší. Dojdou naplnění. Jen možná jindy a jinak, než si představujeme. Možná v modlitbě dostaneme sílu přijmout věci, tak jak jsou, unést je, překonat je, vidět je jinak, vidět víc druhé než sebe... I ta bezbranná, opomíjená vdova se nakonec pomoci dočká...

ALE! Nalezne Syn člověka víru? Zásadní problém v tomto podobenství není soudce, ale ta vdova – zda bude hledat trpělivě řešení, modlit se, očekávat na Boha... vydrží? Mohlo by se stát, že soudce se časem rozhodne „Já jí tedy vyhovím“, vyjde z kanceláře ven – a ona už v té čekárně není. Modlitba roste z víry, ale také – je-li opravdová a hluboká – víru podporuje a živí.

Vytrváme a sneseme čas Božího mlčení, když Bůh nebude na zavolání?

Postavíme se na odpor zlému a budeme zápasit?

Najdeme dost odvahy postavit se jako ta vdova proti arogantní moci?

A nezapomeneme se taky dívat se kolem sebe, kde všude jsou takovéto vdovy, bezbranní a bezmocní naší doby? ...

Co je pro nás opravdu důležité? Tak důležité, abychom se o to dlouhodobě zasazovali a modlili se za to. Je něco takového? Nebo už jsme jako ten soudce a je nám všechno jedno?

Pane, věříme... prosíme, pomoz naší nedověře. AMEN